

Кыргыз Республикасынын “Расмий статистика жөнүндө”
Мыйзамына ылайык
Купуялуулугуна кепилдик берилет.

в соответствии с Законом Кыргызской Республики
«Об официальной статистике»
Конфиденциальность гарантируется

Маалыматтарды берүү тартибин, мөөнөтүн бузуу, аны бурмалап берүү жана купуялуулугун сактабагандагы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында бекитилген жоопкерчиликти тартууга алып келет

Нарушение порядка, сроков представления информации, ее искажение и несоблюдение конфиденциальности влечет ответственность, установленную законодательством Кыргызской Республики

№1 ӨКЖА ФОРМАСЫ

ФОРМА № 1-ООПТ

6125777

ГКУД

ЖЫЛДЫК

ГОДОВАЯ

Кыргыз Республикасынын Улутстаткомунун
2021-ж. 23.06. № 6 токтому менен бекитилген.

Утверждена Постановлением Нацстаткома
Кыргызской Республики 23.06. 2021 г. № 6

ӨЗГӨЧӨ КОРГООДОГУ ЖАРАТЫЛЫШ
АЙМАКТАРЫ БОЮНЧА

ОТЧЕТ

ПО ОСОБО ОХРАНЯЕМЫМ ПРИРОДНЫМ
ТЕРРИТОРИЯМ

за 202__-ж. (г.) үчүн

ӨКЖАнын бардык категориялары (коруктар, жаратылыш парктары, корукчалар (комплекстик, токой, зоологиялык (мергенчилик), ботаникалык, мезгилдик, геологиялык), ботаникалык бактар, дендрологиялык парктар, зоологиялык парктар, биосфералык аймактар же резерваттар, транс чек аралык ӨКЖАлар), айыл өкмөттөрү (жаратылыш эстеликтери үчүн) менчик формасына карабай 20-марттан кечиктирбестен статистиканын аймактык органына жайгашкан жери боюнча **ТАПШЫРЫШАТ.**

ПРЕДСТАВЛЯЮТ все категории ООПТ (заповедники, природные парки, заказники (комплексные, лесные, зоологические (охотничьи) ботанические, сезонные, геологические), ботанические сады, дендрологические парки, зоологические парки, биосферные территории или резерваты, трансграничные ООПТ) и айыл окмоту (за памятников природы) независимо от организационно-правовой формы собственности не позднее 20-марта территориальному органу статистики по месту нахождения.

Ишкананын, уюмдун аталышы Наименование предприятия, организации										ОКПО	
Аймагы (облусу, району, шаары, калктуу пункту) Территория (область, район, город, нас. пункт)										СОАТЕ (статистикалык орган тарабынан толтурулат) (заполняется статистическим органом)	
Дареги (почта индекси, көчөсү, үй №) Адрес (почтовый индекс, улица, № дома)					Телефон		E-mail (электрондук почта электронная почта)				
Экономикалык ишмердиктин иш жүзүндөгү түрү (негизги) Фактический вид экономической деятельности (основной)										ГКЭД	

« _____ » 202__-ж. (г.)

аткаруучунун аты-жөнү, телефон №
фамилия и № телефона исполнителя

Жетекчи
Руководитель _____
фамилиясы, аты, атасынын аты (ФИО)

_____
колу (подпись)

Статистикалык отчеттуулукту кабыл алуучу статистикалык органдын координаттары;
Координаты статистического органа, принимающего статистическую отчетность:

Телефон: _____, факс: _____, e-mail: _____, Веб-сайт Нацстаткома-www.stat.kg

МААЛЫМДАМА: ӨКЖАнын (Өзгөчө коргоодогу жаратылыш аймактары) категорияларынын тиешелүү аныктамалары. Керектүүсүн тегеректениз.

СПРАВОЧНО: Определение принадлежности категории ООПТ (Особо охраняемые природные территории). Нужно обвести.

Беттин коду Код строки	Категории ООПТ ӨКЖАнын категориялары
1	ГПЗ (государственные природные заповедники)/ МЖК (мамлекеттик жаратылыш коруктар)
2	ГПП (государственные природные парки)/МЖП (мамлекеттик жаратылыш парктары)
3	Комплексные заказники/ Комплекстик корукчалар
4	Зоологические (охотничьи) заказники/ Зоологиялык (мергенчилик) корукчалар
5	Лесные заказники/ Токой корукчалар
6	Ботанические заказники/ Ботаникалык корукчалар
7	Биосферная территория/Биочөйрөлүк аймак
8	Геологические заказники и памятники природы/ Геологиялык корукчалар жана жаратылыш эстеликтери

I БӨЛҮМ. Ишмердиктин негизги көрсөткүчтөрү

РАЗДЕЛ I. Основные показатели деятельности

Көрсөткүчтүн аталышы	Саптын коду Код строки	Өлчөө бирдиги Единица измерения	Иш жүзүндө Фактически	Наименование показателей
А	Б	В	Г	А
Жалпы аянты - бардыгы	01	га		Общая площадь - всего
анын ичинде:				в том числе:
токой өскөн аянт	02	-"-		площадь, покрытая лесом
шалбаалардын, чабыктардын жайыттардын ж.б. аянты	03	-"-		площадь сенокосов, пастбищ и другие
суу баскан аянт	04	-"-		площадь, занятая водоемами
Коруктардагы зоналар, га	05	га		Зоны в природных заповедниках, га
ядролук (негизги)	06	-"-		ядерная (основная)
буфердик	07	-"-		буферная
корголуучу	08			охранная
Жаратылыш парктарындагы зоналар, (10+11+12+13)	09	га		Зоны в природных парках, (10+11+12+13)
корук режиминдеги	10	-"-		заповедного режима
экологиялык турукташтыруу	11	-"-		экологической стабилизации
туристтик жана рекреациялык ишмердик	12	-"-		туристской и рекреационной деятельности
чектелген чарбалык иштин	13	-"-		ограниченной хозяйственной деятельности
Штаттык сан	14	человек		Штатная численность
анын ичинде: аялдар	15	-"-		из них: женщины
Кызматтык жайлар же кордондор	16	бирдик/единиц		Служебные помещения или кордоны
Жумуш аттары	17	бирдик/единиц		Рабочие лошади

II БӨЛҮМ. Биологиялык ар түрдүүлүктүн негизги көрсөткүчтөрү

РАЗДЕЛ II. Основные показатели биоразнообразия

Көрсөткүчтүн аталышы	Саптын коду Код строки	Өлчөө бирдиги Единица измерения	Иш жүзүндө Фактически	Наименование показателей
А	Б	В	Г	А
Өсүмдүктөрдүн түрлөрүнүн болушу - бардыгы	01	түрлөрдүн саны/ число видов		Наличие видов растений - всего
Козу карындар, жалпы саны	02	түрлөрдүн саны/ число видов		Грибы, общее число
Төмөнкү өсүмдүктөр, жалпы саны	03	түрлөрдүн саны/ число видов		Низшие растения, общее количество
Жогорку өсүмдүктөр, жалпы саны	04	түрлөрдүн саны/ число видов		Высшие растения, общее количество
жогорку өсүмдүктөрдүн ичинен:		бирдик/единиц		в том числе из высших:
тамак-аштык	05	бирдик/единиц		пищевые
дарылык	06	бирдик/единиц		лекарственные
техникалык	07	бирдик/единиц		технические
кызыл китепке киргендер	08	бирдик/единиц		краснокнижные
Рептилиялардын түрлөрүнүн болушу – бардыгы	09	түрлөрдүн саны число видов		Наличие видов рептилий - всего
Амфибиялардын түрлөрүнүн болушу – бардыгы	10	түрлөрдүн саны число видов		Наличие видов амфибий - всего

Көрсөткүчтүн аталышы	Саптын коду Код строки	Өлчөө бирдиги Единица измерения	Иш жүзүндө Фактически	Наименование показателей
А	Б	В	Г	А
Балыктардын түрлөрүнүн болушу - бардыгы	11	түрлөрдүн саны число видов		Наличие видов рыб - всего
Жырткычтардын түрлөрүнүн болушу – бардыгы	14	түрлөрдүн саны число видов		Наличие видов зверей – всего (видов)
Жаныбарлардын бардыгы (16+28+30)	15	бирдик/единиц		Всего зверей (16+28+30)
кадимки – всего (17ден 27ге чейин)	16	бирдик/единиц		Обычные – всего (с 17 по 27)
карышкыр	17	-”-		волк обыкновенный /canis lupus
чоо	18	-”-		шакал /canis aureus
түлкү	19	-”-		лисица обыкновенная /vulpes vulpes
америка норкасы	20	-”-		норка американская /mustela vison
кашкулак	21	-”-		барсук /meles meles
каман	22	-”-		кабан /sus scrofa
сибирь элиги	23	-”-		косуля сибирская /capreolus pygargus
тоо эчки	24	-”-		козерог /capra ibex
көк суур	25	-”-		сурок серый /marmota baibacina
кызыл суур	26	-”-		сурок красный /marmota caudata
кум таштуу коён	27	-”-		заяц-песчанник/lepus capensis
Сейрек кездешүүчүлөр - бардыгы	28	бирдик/единиц		Редкие - всего
карсак түлкү	29	-”-		корсак/vulpes corsac
Кызыл китепке киргендер – бардыгы (31+36+39+41)	30	бирдик/единиц		Краснокнижные - всего (31+36+39+41)
толук коркунучтун чегинде тургандар (CR), бардыгы:	31	бирдик единиц		находящиеся на грани полного уничтожения (CR), всего:
чаар күсөн	32	-”-		перевязка/vormela peregusna
дениз кундузу	33	-”-		выдра речная/lutra lutra
ак илбирс	34	-”-		барс снежный/uncia uncia
жейрен	35	-”-		джейран/gazella subgutturosa
жок болуп бараткандар (EN), бардыгы:	36	бирдик/единиц		исчезающие (EN), всего:
бугу, марал	37	-”-		олень благородный /cervus elaphus
аркар, кулжа	38	-”-		архар/ovis ammon
аялуулар, (VU), бардыгы:	39	бирдик/единиц		уязвимые (VU), всего:
мензбир сууру	40	-”-		сурок Мензбира/marmota menzbieri
коркунучтуу абалга жакын тургандар (NT), бардыгы	41	бирдик единиц		находящиеся в состоянии, близком к угрожаемому (NT), всего:
мадыл	42	-”-		манул/felis manul
сүлөөсүн	43	-”-		рысь туркестанская/lynx lynx
секиргич кош аяк	44	-”-		тушканчик-прыгун/allactaga sibiricas
эң төмөнкү коркунуч алдында тургандар (LC), бардыгы:	45	бирдик единиц		находящиеся под наименьшей угрозой (LC), всего:
таш суусары	46	-”-		куница каменная/martes foina
чүткөр	47	-”-		дикообраз индийский /hystrix indica
кичи кош аяк	48	-”-		тушканчик малый/allactaga elater
аюу	49	-”-		медведь бурый/ursus arctos
Канаттуулардын түрлөрүнүн болушу - бардыгы	50	түрлөрдүн саны число видов		Наличие видов птиц - всего
Бардыгы, канаттуулар (52+73+83)	51	бирдик/единиц		Всего, птиц (52+73+83)
Негизгилер – бардыгы (53ден 72ге чейин)	52	бирдик/единиц		Основные – всего (с 53 по 72)
кулактуу арам өрдөк	53	-”-		поганка черношейная /gavia arctica
мүйүздүү арам өрдөк	54	-”-		поганка красношейная /podiceps auritus
көк кытан	55	-”-		цапля серая /ardea cinerea
токой ак куусу	56	-”-		лебедь-шипун/cygnus olor
аныр	57	-”-		огарь /tadorna ferruginea
соно	58	-”-		кряква /anas platyrhynchos
чыйпылдак чүрөк	59	-”-		чирок-свистунок /anas crecca
чорчун	60	-”-		утка серая /anas strepera

Көрсөткүчтүн аталышы	Саптын коду Код строки	Өлчөө бирдиги Единица измерения	Иш жүзүндө Фактически	Наименование показателей
А	Б	В	Г	А
чаар ала өрдөк	61	-"		связь /anas penelope
кыл куйрук өрдөк	62	-"		шилохвость /anas acuta
тырсылдак өрдөк	63	-"		чирок-трескунок /anas querquedula
жазы тумшук өрдөк	64	-"		широконоска /anas clypeata
кызыл баш өрдөк	65	-"		нырок красноносый /netta rufina
боз кызыл баш өрдөк	66	-"		чернеть красноголовая /aythya ferina
чачылуу өрдөк	67	-"		чернеть хохлатая /aythya fuligula
суксур	68	-"		крохаль большой /mergamerganser
гималай улары	69	-"		улар гималайский /tetraogallus himalayensis
кекилик	70	-"		кеклик /lectoris chukar
чил	71	-"		куропатка бородатая /perdix dauurica
кыргоол	72	-"		фазан /phasianus colchicus
Сейрек кездешүүчүлөр – бардыгы (74ден 82ге чейин)	73	бирдик/единиц		Редкие – всего (с 74 по 82)
кидик арам өрдөк	74	-"		поганка малая /podiceps ruficollis
арам өрдөк	75	-"		поганка серошекая /podiceps grisegena
чоң арам өрдөк	76	-"		поганка большая /podiceps cristatus
чоң ак кытан	77	-"		цапля большая белая /egretta alba
күрөң орок тумшук	78	-"		каравайка /plegadis falcinellus
боз каз	79	-"		гусь серый /anser anser
кидик ак куу	80	-"		лебедь малый /cygnus bewickii
дениз өрдөгү	81	-"		чернеть морская /aythya marila
ала каз	82	-"		пеганка /tadorna tadorna
кызыл китепке киргендер - бардыгы (84+90+94+102+124)	83	бирдик единиц		Краснокнижные - всего (84+90+94+102+124)
толук коркунучтун чегинде тургандар, (CR), бардыгы	84	бирдик единиц		находящиеся на грани полного уничтожения (CR), всего:
кокуй өрдөк	85	-"		гагара чернозобая /gavia arctica
тоодак	86	-"		дрофа /otis tarda
жорго тоодак	87	-"		дрофа-красотка /chlamydotis undulata
төө чулдук	88	-"		кроншнеп тонкокловный /numenius tenuirostris
сары шумкар	89	-"		сокол рыжеголовый /falco peregrinoides
жок болуп бараткандар, (EN), бардыгы	90	бирдик/единиц		исчезающие (EN), всего:
ак илегилек	91	-"		аист белый /ciconia ciconia
ак баш өрдөк	92	-"		савка /oxyura leucocephala
ителги	93	-"		балобан /falco cherrug
аялуулар (VU), бардыгы:	94	бирдик/единиц		уязвимые (VU), всего:
тармал бир казан	95	-"		пеликан кудрявый /pelecanus crispus
керкоо шакылдак	96	-"		могильник /aquila heliaca
узун куйрук суу бүркүт	97	-"		орлан-долгохвост /haliaeetus leucoryphus
тарпчыл	98	-"		стервятник /neophron percnopterus
орок тумшук чулдук	99	-"		серпоклов /ibidorhyncha struthersii
кыл куйрук бүлдүрүк	100	-"		саджа /syrrhaptes paradoxus
сур когучкөн	101	-"		голубь бурый /columba eversmanni
коркунучка жакын тургандар (NT), бардыгы:	102	бирдик единиц		находящиеся в состоянии, близком к угрожаемому (NT), всего:
кызгылт бир казан	103	-"		пеликан розовый /pelecanus onocrotalus
чоң кара каз	104	-"		баклан большой /phalacrocorax carbo
кичи кара каз	105	-"		баклан малый /phalacrocorax pygmaeus
каткырыкчы чардак	106	-"		хохотун черноголовый /larus ichtyaetus
тоо казы	107	-"		гусь горный /anser indicus
кадимки фламинго	108	-"		фламинго обыкновенный /phoenicopterus roseus
илегилек	109	-"		аист черный /ciconia nigra
ак кашык тумшук	110	-"		колица /platalea leucorodia
ак коз өрдөк	111	-"		чернеть белоглазая /aythya nyroca

Көрсөткүчтүн аталышы	Саптын коду Код строки	Өлчөө бирдиги Единица измерения	Иш жүзүндө Фактически	Наименование показателей
А	Б	В	Г	А
кидик бүркүт	112	-"-		орел-карлик /hieraetus pennatus
бүркүт	113	-"-		беркут /aquila chrysaetos
ак куйруктуу суу бүркүт	114	-"-		орлан-белохвост /haliaeetus albicilla
кара жору	115	-"-		бородач /gypaetus barbatus
таз кара	116	-"-		гриф черный /aegyptius monachus
ак кажыр	117	-"-		сип белоголовый /gyps fulvus
каракур	118	-"-		тетерев /lyrurus tetrax
каркыра	119	-"-		журавль- красавка/anthropoides virgo
безбелдек	120	-"-		стрепет /tetrax tetrax
кара боор булдурук	121	-"-		рябок чернобрюхий /pteroctes orientalis
ак тош булдурук	122	-"-		рябок белобрюхий /pteroctes alchata
бейиш чымынчы	123	-"-		мухоловка райская /terpsiphone paradisi
эң төмөнкү коркунучта тургандар (LC), бардыгы:	124	бирдик/единиц		находящиеся под наименьшей угрозой (LC), всего:
ак куу	125	-"-		лебедь-кликун /cygnus cygnus
гималай жорусу	126	-"-		гриф гималайский-кумай /gyps himalayensis
ылаачын	127	-"-		сапсан /falco peregrinus
үкү	128	-"-		филин /bubo bubo
ак тош көгүчкөн	129	-"-		голубь белогрудый /columba leuconota

III БӨЛҮМ. Ландшафтты жана биологиялык ар түрдүүлүктү коргоого кеткен чыгымдар (миң сом)

РАЗДЕЛ III. Расходы на сохранение биоразнообразия и ландшафта (тыс. сом)

Аталышы	Саптын коду	Чыгымдар бардыгы (гр2+гр3+ гр4+ гр5+гр6+ гр7) Всего расходов	анын ичинде төмөнкү каражаттардын эсебинен: в том числе за счет средств:					
			Республикалык бюджеттин	Жергиликтүү бюджеттин	Чет өлкөлүк насыянын	Чет өлкөлүк гранттын жана гуманитардык жардамдын	Ишканынын жеке каражаттарынын	Башкалардын
Наименование	Код строки		Республиканского бюджета	Местного бюджета	Иностранного кредита	Иностран - ных грантов и гуманитарной помощи	Собственных средств предприятий	Другое
А	Б	Г	2	3	4	5	6	7
Чыгымдар, бардыгы (02+13-сап. суммасы) Всего расходов (сумма строк 02+13)	01							
ӨКЖАнын күтүүгө кеткен күнүмдүк чыгымдар, бардыгы (03+10+11+12-сап. суммасы) Текущие расходы на одержание ООПТ, всего (сумма строк 03+10+11+12)	02							
алардын ичинен: из них:								
Жапайы жаныбарларды коргоого жана көбөйтүүгө кеткен чыгымдар, биотехникалык чараларды кошкондо (04+05+06+07-сап. суммасы) Затраты на охрану и воспроизводство диких животных, включая биотехнические мероприятия (сумма строк 04+05+06+07)	03							

Аталышы Наименование	Саптын коду Код строки	Чыгымдар бардыгы (гр2+гр3+ гр4+ гр5+гр6+ гр7) Всего расходов	анын ичинде төмөнкү каражаттардын эсебинен:					
			в том числе за счет средств:					
			Республи- калык бюджеттин	Жерги- ликтүү бюджет тин	Чет өлкө лүк насыя- нын	Чет өлкөлүк гранттын жана гума- нитардык жардамдын	Ишкана- нын жеке каражат тарынын	Башка лардын
Республи- канского бюджета	Местно го бюджета	Иност- ранного кредита	Иностран - ных грантов и гуманитар- ной помощи	Собственных средств предприя- тий	Другое			
А	Б	1	2	3	4	5	6	7
алардын ичинен: из них:								
егердик коргоо кызматын күтүүгө, эсепти ишке ашыруучу башка кызматкерлерге кеткен чыгымдар затраты на содержание егерской службы охраны, других работников, осуществляющих учет	04							
жапайы жаныбарлардын жана канаттуулардын санына эсеп жүргүзүү проведение учета численности диких зверей и птиц	05							
жапайы жаныбарларды жана канаттууларды коргоо охрана диких зверей и птиц	06							
жапайы жаныбарларды жана канаттууларды сактоо жана көбөйтүү боюнча биотехникалык иш-чаралар (08+09-саям.суммасы) биотехнические мероприятия по сохранению и воспроизводству диких зверей и птиц (сумма строк 08+09)	07							
алардын ичинен: из них:								
жапайы жаныбарларды жана канаттууларды жайлаштыруу расселение диких зверей и птиц	08							
жапайы жаныбарлар канаттуулар үчүн тоют даярдоо заготовка кормов для подкормки диких зверей и птиц	09							
Башка биотехникалык иш-чаралар Другие биотехнические мероприятия	10							
Башкалар Прочие	11							
Айлана-чөйрөнү коргоо тармагындагы изилдөөлөр жана иштеп чыгуулар Исследования и разработки в сфере охраны окружающей среды	12							

Аталышы Наименование	Саптын коду Код строки	Чыгымдар бардыгы (гр2+гр3+гр4+гр5+гр6+гр7) Всего расходов	анын ичинде төмөнкү каражаттардын эсебинен:					
			в том числе за счет средств:					
			Республикалык бюджеттин	Жергиликтүү бюджеттин	Чет өлкөлүк насыянын	Чет өлкөлүк гранттын жана гуманитардык жардамдын	Ишканынын жеке каражаттарынын	Башкалардын
			Республиканского бюджета	Местного бюджета	Иностранного кредита	Иностран - ных грантов и гуманитарной помощи	Собственных средств предприятий	Другое
А	Б	1	2	3	4	5	6	7
ӨКЖА сактоого кеткен инвестициялык чыгымдар, бардыгы (чыгымдардын түрү көрсөтүлсүн) Инвестиционные расходы на сохранение ООПТ, всего (указать какие)	13							

IV БӨЛҮМ. ӨКЖАнын финансылык келип түшүүлөрү

РАЗДЕЛ IV. Финансовые поступления ООПТ

Аталышы	Саптын коду Код строки	Өлчөө бирдиги Единица измерения	Графанын коду Код графы	Наименование
А	Б	В	1	А
Финансылык келип түшүүлөрдүн суммасы бардыгы (02ден 08ге чейинки саптардын суммасы):	01	миң сом тыс. сом		Общая сумма финансовых поступлений, всего (сумма строк с 02 по 08):
анын ичинде				в том числе:
кайрымдуулук курмандыктарынан жана жеке жактардын жана уюмдардын салымдары	02	-"-		от благотворительных пожертвований и вкладов частных лиц и организаций
грант түрүндөгү эл аралык программалардан жана долбоорлордон	03	-"-		от международных программ и проектов, в виде грантов
республикалык жаратылышты коргоо жана токой тармагын өнүктүрүү фондунун каражаттарынан	04	-"-		от средств Республиканского фонда охраны природы и развития лесной отрасли
ӨКЖАнын жерлерин ижарага берүүдөн (жайыт, туристтик рекреациялык зонасы, жашылдандыруу, чөп чабуу, айдоо, балык чарба жерлери)	05	-"-		от сдачи в аренду земель ООПТ (пастбища, туристические рекреационные зоны, озеленение, сенокосение, пашня, рыбное хозяйство)
көмөкчү чарба продукциясын өндүрүп сатуудан	06	-"-		от реализации продукции подсобного хозяйства
тигүү материалдарын, көчөттөрдү, сувенирлерди, экологиялык таза тамак-аштарды жана башкаларды сатуудан	07	-"-		от реализации посадочных материалов, саженцев, сувениров, экологически чистых продуктов питания и других
ӨКЖАнын, жаратылыш музейлеринин, визит борборлордун аймактарына келүүлөрдөн түшүүлөр туристтерди кабыл алуу жана тейлөө	08	-"-		поступления от посещения территории ООПТ, музеев природы, визитцентров и обслуживания туристов.
МААЛЫМДОО: Келүүчүлөрдүн саны, бардыгы (10+11+12)	09	человек адам		СПРАВОЧНО: Количество посетителей, всего (10+11+12)
КР жарандары	10	-"-		граждане КР
КМШ жарандары	11	-"-		граждане СНГ
башка өлкөлөрдүн жарандары	12	-"-		граждане других стран

**«ӨКЖА (өзгөчө коргоодогу жаратылыш аймактары) боюнча отчет»
№1-ӨКЖА формасын толтуруу боюнча**

НУСКАМА

Жалпы көрсөтмөлөр

1. ӨКЖАнын бардык категориялары (коруктар, жаратылыш парктары, корукчалар (комплекстик, токой, зоологиялык (мергенчилик), ботаникалык, мезгилдик, геологиялык), жаратылыш эстеликтери, ботаникалык бактар, дендрологиялык парктар, зоологиялык парктар, биосфералык аймактар же резерваттар, транс чек аралык ӨКЖАлар), Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн чечими боюнча уюштурулган ӨКЖАлар, ведомстволук баш ийүүсүнө жана менчиктин формасына карабастан жана айыл өкмөттөрү жаратылыш эстеликтери үчүн №1- ӨКЖА формасы боюнча отчет тапшырышат.
2. Отчетко киргизилген маалыматтар алгачкы эсепке алуу материалдарына негизделиши керек: жерди бөлүштүрүүчү документтер, токойду пайдаланууну уюштуруучу акттар, материалдар, жаныбарларды, канаттууларды жана өсүмдүктөрдү эсепке алуу боюнча карточкалар жана тизмелер, ведомосттор, эсептер ж.б.
3. Жетекчи жана башкы (улук) бухгалтер отчетко кол коюшат, алар отчетту туура түзүү, белгиленген мөөнөттө жана дарекке өз учурунда тапшыруу үчүн жооп беришет.
4. Отчет форма тарабынан каралган өлчөө бирдиги менен так жана түшүнүктүү толтурулат. Натуралай түрдөгү көрсөткүчтөр боюнча маалыматтар бүтүн сан менен келтирилет: баш, га, бирдик ж.б., ал эми нарктык түрдөгү көрсөткүчтөр боюнча маалыматтар бир ондук белги менен мин сом өлчөмүндө келтирилет.
5. Отчет берүүчү ишканалар (уюмдар) тарабынан толтурулбаган графаларга жана саптарга сызык коюлушу керек.
6. Эгерде отчеттук мезгилде ӨКЖА бир системадан экинчи системага өткөрүлүп берилсе, анда бул ӨКЖА боюнча маалыматтар аны кабыл алган бөлүмчөнүн отчеттуна киргизилет, отчетко бул жөнүндө түшүндүрмө тиркелет.
7. Отчеттун башындагы “Маалымдоодо”: ӨКЖАнын (өзгөчө коргоолуучу жаратылыш аймактары) категориясынын таандык аныктамалары. ӨКЖАнын категориясынын сабынын кодун тегеректөө зарыл. Бул отчеттогу бардык көрсөткүчтөр ӨКЖАнын ошол категориясына кирет.

Негизги түшүнүктөр жана терминдер

Өзгөчө коргоодогу жаратылыш аймактары – жалпы улуттук байлык болуп эсептелген жаратылышты коргоочу, илимий, маданий, эстетикалык жана тарыхый жактардан артыкчылыктуу мааниге ээ, чарбалык жана туристтик-рекреациялык пайдалануудан толук же айрым бөлүгү туруктуу же убактылуу алып коюлган аймактардын жана/же суунун бетинин участоктору, алар үчүн коргоонун жана пайдалануунун өзгөчө режими белгиленет.

Мамлекеттик корукчалар – чарбачылык ишмердиктин коруу же жөнгө салынган режими бар, мамлекеттик жаратылыштык-коруктук фонддун бир же бир нече объекттерин сактоого жана өндүрүүгө багытталган өзгөчө коргоодогу жаратылыш аймактары.

Мамлекеттик ботаникалык бактар – жаратылышты коргоочу жана илимий уюмдун статусу бар, өсүмдүктөр дүйнөсүн, анын ичинде өсүмдүктөрдүн сейрек жана жоголуу коркунучунда турган түрлөрүн коргоо, сактоо, көбөйтүү жана пайдалануу боюнча изилдөөлөрдү жана илимий иштеп чыгууларды жүргүзүүгө арналган өзгөчө коргоолуучу жаратылыш аймактары.

Мамлекеттик дендрологиялык парктар – жаратылышты коргоочу жана илимий уюмдун статусу бар, бак-дарак жана бадал түрлөрүн коргоо, сактоо, көбөйтүү жана пайдалануу үчүн арналган, зоналары боюнча коргоо режимдери белгиленген өзгөчө коргоолуучу жаратылыш аймактары.

Мамлекеттик зоологиялык парктар – жаратылышты коргоочу жана илимий уюмдун статусу бар, маданий-агартуучу, илимий, окуулук жана жаратылышты коргоо, жаныбарлардын типтүү, сейрек жана жоголуу коркунучунда турган түрлөрүнүн генофондун жасалма чөйрөнүн шартында сактоо жана өстүрүү иштери үчүн арналган өзгөчө коргоолуучу жаратылыш аймактары.

Мамлекеттик жаратылыш парктары – жаратылышты коргоочу жана илимий мекеменин статусу бар, биологиялык жана ландшафттык ар түрдүүлүктү сактоого, мамлекеттик жаратылыш-корук фонддун өзгөчө экологиялык, илимий, тарыхый-маданий жана рекреациялык баалуу уникалдуу табигый комплекстерин жана объекттерин жаратылышты коргоочу, экологиялык-агартуучу, илимий, туристтик жана рекреациялык максаттарда пайдаланууга арналган өзгөчө коргоолуучу жаратылыш аймактары.

Мамлекеттик жаратылыш эстеликтери – экологиялык, илимий, маданий жана эстетикалык жактардан баалуу, уникалдуу, орду толбочу өзүнчө жаратылыштык комплекстерди камтыган өзгөчө коргоолуучу жаратылыш аймактары, ошондой эле мамлекеттик жаратылыш-корук фонддун объекттерине киргизилген табигый жана жасалма объекттер.

Биосфералык аймактар жана резерваттар - биологиялык жана ландшафттык ар түрдүүлүктүн, экономикалык өнүгүүнүн жана тийиштүү маданий баалуулуктарды коргоонун туруктуу балансын камсыздоочу, экологиялык системалардын же алардын комбинацияларынын жер бетиндеги жана суудагы участокторун билдирген өзгөчө коргоодогу жаратылыш аймактары.

Транс чек аралык өзгөчө коргоодогу жаратылыш аймактары - өз ишин мамлекеттер аралык жана эки тараптуу эл аралык келишимдердин негизинде жүзөгө ашыруучу мамлекеттер аралык өзгөчө коргоолуучу жаратылыш аймактары.

Буфердик зона –аймактын адатта негизги зонасын курчап турган же аны менен чектешкен жана илимий изилдөөлөр, айыл чарбалык жерлерди регламенттүү пайдалануу үчүн арналган аймактын участогу.

Корголуучу зона - чарбалык иштин жөнгө салынуучу режими бар аймак, ал жакын жашаган жергиликтүү жамааттардын чарбалык иштеринин натыйжасынын бүткүл жаратылыш комплексине болуучу таасирин азайтуу максатында түзүлөт.

Экологиялык турукташтыруу зонасында жөнгө салынуучу экологиялык туризмден жана бузулган жаратылыш комплекстерин жана объекттерин калыбына келтирүү боюнча иштерди кошпонтондо, чарбалык жана рекреациялык иштерге тыюу салуу менен коруу режими белгиленет.

Рекреациялык ишмердик чөлкөмдөрү - мамлекеттик жаратылыш парктарына келүүчүлөрдүн кыска мөөнөттүү жана узак мөөнөттүү эс алууларын жөнгө салуучу участокторго бөлүнөт. Рекреациялык ишмердик чөлкөмдөрүнө жаратылыш комплекстерин жана аймагына туруктуу туристтик жана рекреациялык пайдалануу (аңчылыктан башка), анын ичинде туристтик жүрүштөр уюмдары, чыйыр жолдор, бивак токтотуучу жайлар жана рекреациялык оордуктун ченемдеринин эсеби бар көрүүчү аянттар түзүлүштөрү уруксат берилген мамлекеттик жаратылыштык-коруктук фонддордун объектилерин сактоону камсыз кылуучу коргоонун коруу режими орнотулат.

Чектелген чарбалык иш зонасында администрациялык - чарбалык арналыштагы объекттер жайгаштырылат, мамлекеттик жаратылыш паркын коргоону жана иштетилишин, ага келгендерди тейлөөнү камсыз кылуу үчүн керектүү чарбалык иш жүргүзүлөт, мейманканаларды, кемпингдерди, музейлерди жана туристтерди тейлөөчү башка объекттерди куруу жана эксплуатациялоо жүзөгө ашырылат.

Жаратылышты коргоо ишмердигине булганууларды алдын алуу, кыскартуу жана жоюу же өндүрүштүк ишмердиктин натыйжасында курчап турган жаратылыш чөйрөгө келтирилген башка зыянды азайтуу менен түздөн-түз байланышкан иш-чаралар кирет.

Жаратылышты коргоого кеткен чыгымдарга курчап турган жаратылыш чөйрөнү булгануудан алдын алуу, көзөмөлдөө жана кыскартуу, жаратылышты коргоо жана жаратылыш ресурстарын башкаруу боюнча ишмердикке багытталган мамлекеттин, ишканалардын (уюмдардын, мекемелердин) чыгымдары кирет.

Айлана-чөйрөнү коргоого кеткен жалпы чыгымдар - жаратылышты коргоо ишмердигине багытталган инвестициялык жана күнүмдүк чыгымдардын суммасы.

Инвестициялык чыгымдар - жаратылышты коргоо объектилерин жана курулмаларын курууга, негизги экологиялык фонддорду калыбына келтирүү, алмаштыруу, модернизациялоо жана кеңейтүүгө байланыштуу чыгымдар.

Күнүмдүк (эксплуатациялык) чыгымдар – жаратылышты коргоо иштериндеги эксплуатациялык тейлөөлөргө жана өз персоналдарына эмгек акы төлөөгө кеткен чыгымдар. Мындай чыгымдардын маанилүү үлүшү жаратылышты коргоо багытындагы жабдууларды тейлөө менен байланышкан.

Биологиялык ар түрдүүлүктү жана ландшафтты коргоого флоранын, фаунанын жана экологиялык системалардын айрым түрлөрүн коргоого жана калыбына келтирүүгө багытталган иш-чаралар кирет. Буга төмөнкүлөр кирбейт: жолдордун жээктеринде жана эс алуу жайларында бак-дарактарды отургузуу жана күтүү, тарыхый эстеликтерди жана жасалма курулган ландшафттарды коргоо жана калыбына келтирүү, ошондой эле экономикалык натыйжаларды алууга багытталган иш-чаралар.

Кошумча продуктуларды сатып өткөрүүдөн түшкөн каражаттар – жаратылышты коргоо иш-чараларынын жүрүшүндө өндүрүлгөн бардык кошумча продуктулардын наркы. Алар пайда алуу үчүн сатылышы мүмкүн же болбосо, ички муктаждыктар үчүн пайдаланылышы мүмкүн, мындай учурда чыгымдар төмөндөйт.

I БӨЛҮМ

Ишмердиктин негизги көрсөткүчтөрү

1.1. **“Жалпы аянт”** сабында бекитилген чек араларга ылайык аянт көрсөтүлөт. Чек аралар жана аянттар өзгөрсө, отчетко себептердин түшүндүрмөсүн тиркениз жана негизин – токтомдун, чечимдин номерин жана күнүн көрсөтүңүз.

1.2. **“Токой өскөн аянт”** сабында акыркы жолку жерди пайдаланууну уюштуруунун материалдары боюнча аныкталган, бак жана бадал тектери өскөн анык аянт көрсөтүлөт.

1.3. **“Шалбаалардын, чабыктардын, жайыттардын аянты”** сабында токой өспөгөн, табигый жаралган (шалбаалар) же антропогендик түрдө жаратылган (чөп чабыктар, жайыттар, жайлоолор) көп жылдык чөп ээлеген аянттар көрсөтүлөт.

1.4. **“Суу баскан аянт”** сабында дарыя, көл, суу сактагычтар жана башка көлмөлөрдүн аянты көрсөтүлөт.

1.5. **“Коруктар чөлкөмү”** сабында 06-07-08-саптардын аянтынын жыйындысы көрсөтүлөт. Коруктардын аянты чөлкөмдөргө, жалпысынан ядердик (негизги), буфердик жана коргоо чөлкөмдөрүнө бөлүнөт.

1.6. **“Жаратылышы парктары чөлкөмү”** сабында 10-саптан 13-сапка чейинки аянттын жыйындысы көрсөтүлөт. Жаратылыш парктарынын аянты чөлкөмдөргө, жалпысынан ядердик (негизги), экологиялык стабилизациялоо (өндүрүлгөн), рекреациялык жөнгө салынуучу чарбалык ишмердик чөлкөмдөрүнө бөлүнөт.

II БӨЛҮМ

Биологиялык ар түрдүүлүктүн негизги көрсөткүчтөрү

2.1. **“Өсүмдүктөрдүн түрлөрүнүн болушу”** сабында жогорку жана төмөнкү өсүмдүктөрдүн табылган түрлөрүнүн жалпы саны көрсөтүлөт.

2.2. **“Төмөнкү өсүмдүктөр, жалпы саны”** сабында төмөнкү өсүмдүктөрдүн табылган түрлөрүнүн жалпы саны көрсөтүлөт. “Ээлеген аянт” сабында төмөнкү өсүмдүктөрдүн ӨКЖАнын категорияларынын аймактарынын канча аймагын ээлегендиги гектар менен көрсөтүлөт.

2.3. **“Жогорку өсүмдүктөр, жалпы саны”** сабында жогорку өсүмдүктөрдүн табылган түрлөрүнүн жалпы саны көрсөтүлөт. “Ээлеген аянт” сабында жогорку өсүмдүктөрдүн ӨКЖАнын категорияларынын аймактарынын канча аймагын ээлегендиги гектар менен көрсөтүлөт. Андан ары бул өсүмдүктөрдү колдонуу боюнча бөлүштүрүлөт: тамак-аштык, дарылык, техникалык жана Кыргыз Республикасынын Кызыл китебине киргендер, т.а. кызыл китепке киргендер. Бул бөлүштүрүү санда жана бирдикте гана көрсөтүлөт.

2.4. **“Балыктардын түрлөрүнүн болушу”** сабында көлмөлөрдө белгиленген балыктардын түрлөрүнүн саны көрсөтүлөт.

2.5. **“Жырткычтардын түрлөрүнүн болушу”** жана **“Канаттуулардын түрлөрүнүн болушу”** саптарында жырткычтардын жана канаттуулардын табылган түрлөрүнүн жалпы саны көрсөтүлөт. Алардын ичинен негизги (фондук), сейрек кездешөөчүлөр жана кызыл китепке киргендер категориясына кирген жырткычтардын жана канаттуулардын табылган түрлөрүнүн санын жазуу керек.

Негизги категориясына биринчи кезекте тигил же бул усул боюнча ар жыл сайын эсеп жүргүзүлүп турулуучу жырткычтардын же канаттууларды белгилөө керек. **Сейрек кездешүүчүлөр** категориясына популяциясы аз сандагы түрлөр кирет. **Кызыл китепке киргендер** категориясына Кыргыз Республикасынын Кызыл китебине киргендер кирет. Бул түрлөр өз кезегинде ЭЖКБнын (Эл аралык жаратылышты коргоо биримдиги) Кызыл тизмесинде категорияларга бөлүнөт: толук коркунучтун чегинде тургандар (CR), жок болуп бара жаткандар (EN), аялуулар (VU), коркунучка жакын тургандар (NT), эң төмөнкү коркунучта тургандар (LC).

Эскертүү: Бул формадагы жаныбарлардын аталыштары 3 тилде берилди: кыргыз, орус, латын тилдеринде.

III БӨЛҮМ

Биологиялык ар түрдүүлүктү жана ландшафты сактоого кеткен чыгымдары

3.1. **“Бардык чыгымдар”** сабында отчеттук жыл ичинде ӨКЖАнын категорияларын күтүүгө кеткен бардык (күнүмдүк жана инвестициялык) каражаттар көрсөтүлөт.

3.2. **“ӨКЖАнын категорияларын күтүүгө кеткен кезектеги чыгымдар”** сабына корукту, улуттук жаратылыш парктарын күтүүгө кеткен күнүмдүк чыгымдар гана киргизилет, буга кызматкерлердин эмгек акылары жана башка чыгымдар да кирет, анын ичинде мамлекеттик бюджеттен бөлүнгөн каражаттардын жана башка булактардын эсебинен ушул максаттар үчүн түшкөн каражаттар (атайын каражаттар, чарбалык эсеп ишмердигинен түшкөн каражаттар жана каржылоонун башка булактары).

3.3. **“Жапайы жаныбарларды коргоого жана көбөйтүүгө, биотехникалык чараларды, мамлекеттик аңчылык көзөмөлдү жана егердик коргоо кызматын күтүүгө, ошондой эле жапайы жаныбарларды, канаттууларды, балыктарды сактоо жана көбөйтүү боюнча биотехникалык чараларды ишке ашырууга кеткен бардык чыгымдар жөнүндө маалыматтар киргизилет.**

3.4. **“Егердик коргоо кызматын күтүүгө кеткен чыгымдар”** сабында жаныбарлардын дүйнөсүн коргоо милдетин аткаруучу кызматтарды күтүүгө кеткен чыгымдар көрсөтүлөт. Бул чыгымдарга төмөнкүлөр кирет: егердик коргоо кызматынын эсеп жүргүзүүчү жумушчуларынын эмгек акылары, атайын кийимдин, табелдик куралдын наркы, транспортту, күйүүчү майларды, байланыш каражаттарын, атайын инвентарды сатып алууга жана күтүүгө кеткен чыгымдар жана бул кызматтарды күтүү боюнча башка чыгымдар.

3.5. **“Жапайы жаныбарларга, канаттууларга эсеп жүргүзүү”** сабында мамлекеттик аңчылык көзөмөлдү, балык инспекциясын, егердик кызматына жана эсеп жүргүзүүнү башка кызматкерлерге, транспортту, байланыш каражаттарын, күйүүчү майларды, байланыш каражаттарын ижарага алууга кеткен чыгымдар, ошондой эле жапайы жаныбарларды коргоого байланыштуу башка чыгымдар көрсөтүлөт.

3.6. **“Жапайы жаныбарларды жана канаттууларды коргоо”** сабында транспортту ижарага алууга, байланыш каражаттарын, күйүүчү майларды сатып алууга жана күтүүгө кеткен максаттуу (кошумча) чыгымдар, ошондой эле жапайы жаныбарларды, канаттууларды коргоо менен байланышкан башка чыгымдар көрсөтүлөт.

3.7. Жапайы жаныбарларды, канаттууларды коргоо жана көбөйтүү боюнча биотехникалык чараларга төмөнкүлөр тиешелүү: жапайы жаныбарларды, канаттууларды ар кайсы жерге жайлаштыруу, жапайы жаныбарларга жана канаттууларга кошумча жем берип ирдентүү үчүн тоютту сатып алуу, даярдоо жана чыгарып коюу, кошумча жем берүү үчүн аянтчаларды, тоюттук талааларды, жасалма уяларды түзүү, биотехникалык курулмаларды куруу (азыктандыруучу аянтча, тоют сактагыч, силостук чункур, солонец, галечник), жапайы жаныбарлардын ооруларына каршы иш-чараларды өткөрүү.

Бул чыгымдарга төмөнкүлөр тиешелүү: жогоруда аталган иштерди белгиленген баалар боюнча аткарган, тизмелик курамга кирбеген кызматкерлердин эмгек акылары; зыян келтирүүчү жаныбарларды (мисалы, карышкырларды, селсаяк иттерди) кармоо же атып өлтүрүү үчүн төлөөлөр, ошондой эле жапайы жаныбарларды көбөйтүү боюнча питомниктерди жана фермаларды күтүүгө байланыштуу чыгымдар, транспорттук чыгымдар жана биотехникалык чараларды өткөрүүгө байланыштуу башка чыгымдар.

3.8. **“Жапайы жаныбарларды жана канаттууларды ар кайсы жерге жайлаштыруу”** сабында жапайы жаныбарларды сатып алуу, алып келүү жана чыгарып коюуга кеткен чыгымдар көрсөтүлөт. Бул саптын маалыматтарына төмөнкү тиешелүү: жаныбарлардын, тоюттун, жаныбарларды жана канаттууларды ташуу боюнча жабдуунун наркы, транспорттук чыгымдар, жаныбарларды, канаттууларды ар кайсы жерге жайлаштыруу максатында жана алардын үйүр болуу үчүн жерлерди изилдөө боюнча чыгымдар.

3.9. **“Жапайы жаныбарларга жана канаттууларга кошумча жем берип ирдентүү үчүн тоютту даярдоо”** сабында отчеттук жылы сарпталган тоютту даярдоо жана сатып алууга байланыштуу бардык чыгымдар көрсөтүлөт, буга үрөндөрдүн наркы жана кошумча тоют берүү талааларынын жана аянтчаларынын продукциясынын наркы кошулат.

3.10. **“Жапайы жаныбарларга кошумча жем берип ирдентүү үчүн тоютту даярдоо”** сабында жапайы жаныбарларга жана канаттууларга кошумча жем берип ирдентүү үчүн чынында даярдалган тоют жөнүндө маалыматтар көрсөтүлөт: эт-балык тоюту, чөп, дан жана аралашма тоют, тамыры азык тоют ж.б., ошондой эле тоюттук өсүмдүктөр себилген жана отургузулган аянттардан алынган тоют көрсөтүлөт. Эскертүү: тамырына чейин калтырылган тоюттун орточо түшүмдүүлүгүнө жараша, өсүмдүк себилген бүт аянттын түшүмү эсептелет, бул түшүм салмактык бирдик менен эсептелет, мындай эсептөөлөр тийиштүү документтер менен жол-жоболуштурулат.

3.11. **“Изилдөөлөр жана иштеп чыгуулар”** сабына биологиялык ар түрдүүлүктү жана ландшафтты коргоо максатында жүргүзүлгөн илимий изилдөөлөр жана иштеп чыгуулар киргизилет.

3.12. **“Башкалар”** сабында өзүнчө беренеге бөлүнө албаган калган маалыматтар жана башка категорияларга киргизилбеген ишмердиктин башка түрлөрү жөнүндө маалыматтар чагылдырылат.

3.13. **“Инвестициялык чыгымдар”** сабына жаратылышты коргоо объектилерди, курулмаларды куруу, калыбына келтирүү, алмаштыруу, модернизациялоо жана кеңейтүү менен байланышкан чыгымдар киргизилет.

3.14. 1-7-графада жаратылышты коргоо чыгымдарынын каржылоо булактары көрсөтүлөт.

3.15. 8-графада кошумча продукциялардан түшкөн каражаттар көрсөтүлөт.

IV БӨЛҮМ

Биологиялык ар түрдүүлүктү жана ландшафтты сактоого кеткен чыгымдар

Бул бөлүмдө ишмердиктин төмөнкү түрлөрү камтылуу менен финансылык түшүүлөр жана кирешелер көрсөтүлүп берилет:

- жеке жактардын жана уюмдардын жагымсыз курмандыктарынан жана салымдарынан;
- грант түрүндөгү эл аралык программалардан жана долбоорлордон;
- Республикалык жаратылышты коргоо жана токой тармагын өнүктүрүү фонддорунун каражаттарынан;
- ӨКЖАнын жерлерин ижарага берүүдөн;
- жайыттарды, чабыктарды, орнотмолорду, бал челектерди, боз үйлөрдү жана башка туристтерди тейлөө үчүн жеңил конструкцияларды ижарага берүүдөн;
- отургузуучу материалдарды, көчөттөрдү, азем белектерди, таза экологиялык тамак-аш азыктарын жана башкаларды сатуудан;
- ӨКЖАнын аймактарына, жаратылыш музейлерине, визит борборлорго келүүлөрдүн түшүүлөрүнөн.

“МААЛЫМДОО” сабында келүүчүлөрдүн саны, андан кийин ӨКЖАга келүүчүлөрдүн Кыргызстандын, КМШнын жана башка өлкөлөрдүн жарандары экендиги бөлүштүрүлөт. 09-саптын суммасы 10-11-12-саптардын суммасына барабар жана келүүчүлөрдүн саны боюнча маалыматтар 08-сап менен өз ара байланышкан.

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетинин
туруктуу өнүгүү жана айлана-чөйрө
статистикасы башкармалыгы

ИНСТРУКЦИЯ по заполнению формы 1-ООПТ "Отчет по ООПТ (особо охраняемые природные территории)"

Общие указания

1. По форме №1-ООПТ отчитываются все категории ООПТ (заповедники, природные парки, заказники (комплексные, лесные, зоологические (охотничьи) ботанические, сезонные, геологические), ботанические сады, дендрологические парки, зоологические парки, биосферные территории или резерваты, трансграничные ООПТ), независимо от их ведомственной подчиненности и формы собственности, в том числе организованные по решению Правительства Кыргызской Республики. А также айыл окмоту отчитываются за памятников природы.
2. Данные, включаемые в отчет, должны основываться на материалах первичного учета: земельноотводных документах, актах, летописи природы, материалах лесоустройства, карточках и списках по учету животных, птиц и растений, ведомостях, счетах и др.
3. Отчет подписывает руководитель и главный (старший) бухгалтер, которые несут административную ответственность за правильность составления отчета и своевременное его представление в установленный срок и по установленному адресу.
4. Отчет заполняют четко и разборчиво в тех единицах измерения, которые предусмотрены формой. По показателям в натуральном выражении данные приводятся в целых числах: голов, га, единиц и т.д., а по показателям в стоимостном выражении - в тыс. сомов с одним десятичным знаком.
5. Графы и строки, не заполняемые отчитывающимся предприятием (организацией), должны быть прочеркнуты.
6. Если в отчетном периоде была произведена передача ООПТ из одной системы в другую, то данные по переданному ООПТ включаются в отчет принявшего его подразделения, о чем указывается в пояснениях к отчету.
7. В начале отчета в «справочно»: определение принадлежности категории ООПТ (Особо охраняемые природные территории) необходимо обвести код строки категории ООПТ и все показатели далее в данном отчете будут относиться к данной категории ООПТ.

Основные понятия и термины

Особо охраняемые природные территории - участки территорий и/или акваторий, имеющие приоритетное природоохранное, научное, культурное, эстетическое и историческое значение, являющиеся общенациональным достоянием, полностью или частично, постоянно или временно изъятые из хозяйственной деятельности, для которых устанавливается особый режим охраны и использования;

Государственные заказники - особо охраняемые природные территории с заказным или регулируемым режимом хозяйственной деятельности, предназначенные для сохранения и воспроизводства одного или нескольких объектов государственного природно-заповедного фонда;

Государственные ботанические сады - особо охраняемые природные территории со статусом природоохранной и научной организации, предназначенные для проведения исследований и научных разработок по охране, защите, воспроизводству и использованию растительного мира, в том числе редких и находящихся под угрозой исчезновения видов растений;

Государственные дендрологические парки - особо охраняемые природные территории со статусом природоохранной и научной организации, с установленными по зонам видами режима охраны, предназначенные для охраны, защиты, воспроизводства и использования древесных и кустарниковых пород;

Государственные зоологические парки - особо охраняемые природные территории со статусом природоохранной и научной организации, предназначенные для культурно-просветительной, научной, учебной и природоохранной деятельности, сохранения генофонда и разведения в условиях искусственной среды типичных, редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных;

Государственные природные парки - особо охраняемые природные территории со статусом природоохранного и научного учреждения, предназначенные для сохранения биологического и ландшафтного разнообразия, использования в природоохранных, эколого-просветительских, научных, туристских и рекреационных целях уникальных природных комплексов и объектов государственного природно-заповедного фонда, имеющих особую экологическую, научную, историко-культурную и рекреационную ценность;

Государственные памятники природы - особо охраняемые природные территории, включающие отдельные уникальные, невосполнимые, ценные в экологическом, научном, культурном и эстетическом отношении природные комплексы, а также объекты естественного и искусственного происхождения, отнесенные к объектам государственного природно-заповедного фонда;

Биосферные территории или резерваты - особо охраняемые природные территории, которые представляют собой участки наземных и водных экологических систем или их комбинации, обеспечивающие устойчивый баланс биологического и ландшафтного разнообразия, экономического развития и охраны соответствующих культурных ценностей;

Трансграничные особо охраняемые природные территории - межгосударственные особо охраняемые природные территории, осуществляющие свою деятельность на основе многосторонних и двусторонних международных договоров;

Буферная зона - район, который служит цели сохранения двух или более других районов, на расстоянии друг от друга, по той или иной причине. Буферные зоны могут быть созданы для защиты окружающей среды, защиты жилых и коммерческих зон от промышленных аварий или стихийных бедствий. Буферные зоны часто реализуются в виде больших необитаемых регионов, которые сами по себе являются довольно уникальными во многих частях мира.

Охранная зона - зона, где установлен ограниченный режим природопользования. Целью создания охранной зоны является защита территории заповедника от неблагоприятных антропогенных воздействий.

В зоне экологической стабилизации устанавливается заповедный режим охраны с запрещением хозяйственной и рекреационной деятельности, за исключением регулируемого экологического туризма и проведения мероприятий по восстановлению нарушенных природных комплексов и объектов государственного природно-заповедного фонда.

Зона рекреационной деятельности подразделяется на участки регулируемого кратковременного отдыха и продолжительного отдыха посетителей государственного природного парка. В зоне рекреационной деятельности устанавливается заказной режим охраны, обеспечивающий сохранение природных комплексов и объектов государственного природно-заповедного фонда, на территории которого допускается регулируемое туристское и рекреационное использование (кроме охоты), в том числе организация туристских маршрутов, троп, устройство бивачных стоянок и смотровых площадок с учетом норм рекреационных нагрузок.

В зоне хозяйственной деятельности размещаются объекты административно-хозяйственного назначения, ведется хозяйственная деятельность, необходимая для обеспечения охраны и функционирования государственного национального природного парка, обслуживания его посетителей, включая организацию любительской (спортивной) охоты и рыболовства, осуществляются строительство и эксплуатация рекреационных центров, гостиниц, кемпингов, музеев и других объектов обслуживания туристов.

К природоохранной деятельности относятся мероприятия, непосредственно связанные с предотвращением, сокращением и устранением загрязнения или другого ущерба, нанесенного окружающей природной среде в результате производственной деятельности.

Природоохранные расходы включают расходы государства, предприятий (организаций, учреждений), направленные на деятельность по предотвращению, контролю и сокращению загрязнения окружающей природной среды, охрану природы и управление природными ресурсами.

Общие затраты на охрану окружающей среды – сумма инвестиционных и текущих расходов, направленных на природоохранную деятельность.

Инвестиционные расходы представляют собой расходы, связанные с осуществлением строительства природоохранных объектов и сооружений, реконструкцией, заменой, модернизацией и расширением основных экологических фондов.

Текущие (эксплуатационные) расходы включают затраты на эксплуатационное обслуживание и оплату труда собственного персонала при природоохранных работах. Значительная доля таких расходов связана с обслуживанием оборудования природоохранного назначения.

Охрана биоразнообразия и ландшафта относится к мерам, направленным на охрану и восстановление отдельных видов флоры, фауны и экосистем. Исключение: создание и поддержание зеленых насаждений вдоль дорог и мест отдыха, охрана и восстановление исторических памятников и искусственно сооруженных ландшафтов, а также мероприятия, направленные на получение экономических результатов.

Поступления от реализации побочных продуктов представляют собой стоимость любых побочных продуктов, произведенных в ходе природоохранных мероприятий. Они могут быть либо проданы, чтобы принести доход, либо использованы для внутренних нужд, что приведет к снижению затрат.

Раздел I.

Основные показатели деятельности

1.1. По строке «**Общая площадь**» указывается площадь, в соответствии с утверждёнными границами. В случае изменения границ и площади, следует приложить к отчету объяснение причин, указать основания – номер и дату постановления, решения.

1.2. По строке «**площадь, покрытая лесом**» указывается площадь, фактически занятая древесными и кустарниковыми породами, определяемая по материалам последнего лесоустройства.

1.3. По строке «**площадь лугов, сенокосов, пастбищ**» указываются площади, не покрытые лесом и занятые многолетними травами естественного (луга) или антропогенного (сенокосы, пастбища, выгоны) происхождения.

1.4. По строке «**площадь, занятая водоемами**» указываются площади рек, озер, водохранилищ и других водоемов на территории ООПТ.

1.5. По строке «**зоны в заповедниках**» указывается суммированная площадь строк 06, 07 и 08. Площадь заповедников распределены на зоны, в частности на ядерную (основную), буферную и охрannую.

1.6. По строке «**зоны в природных парках**» указывается суммированная площадь строк 10 по 13. Площадь природных парках распределены на зоны, в частности на ядерную (основную), экологической стабилизации, (воспроизводственная), рекреационная регулируемая хозяйственной деятельности

Раздел II.

Основные показатели биоразнообразия.

2.1. По строке «**Наличие видов растений**» указывается общее число выявленных видов высших и низших растений.

2.2. По строке «**Низшие растения, общее количество**» указывается общее число выявленных видов низших растений. Низшие растения, неформальный термин, объединяющий те растения, тело которых, в отличие от высших растений, не расчленено на части (корень, стебель, лист). Строка «занимаемая площадь» указывается площадь, которую занимают низшие растения на территории данной категории ООПТ, в гектарах.

2.3. По строке «**Высшие растения, общее количество**» указывается общее число выявленных видов высших растений. Строка «занимаемая площадь» указывается площадь, которую занимают высшие растения на территории данной категории ООПТ, в гектарах. Далее идет классификация по применению данных растений, если таковые есть: пищевые, лекарственные, технические и занесенные в Красную книгу Кыргызской Республики, т.е. краснокнижные. Данная классификация показывается только в количестве, в единицах

2.4. По строке «**Наличие видов рыб**» указывается количество видов рыб, отмеченных в водоемах

2.5 По строкам «**Наличие видов зверей**» и «**Наличие видов птиц**» показывается общее число выявленных видов зверей и птиц.

Из них следует расписать количество зверей или птиц, относящиеся к категориям основных (фоновых), редких и краснокнижных. К основным следует относить, в первую очередь, тех зверей или птиц, ежегодный учет которых проводится по одной и той же методике. К редким видам относятся виды, у которых малочисленная популяция.

К краснокнижным относятся виды, внесенные в Красную книгу Республики. Данные виды в свою очередь классифицируются на категории в Красном списке МСОП: находящиеся на грани полного уничтожения (CR), исчезающие (EN), уязвимые (VU), находящиеся в состоянии, близком к угрожаемому (NT), находящиеся под наименьшей угрозой (LC).

Примечание: Наименование животных в данной форме расписаны на 3-х языках: на кыргызском, на русском и на латинском.

Раздел III .

Расходы на сохранение биоразнообразия и ландшафта

3.1. По строке «**Всего расходов**» указываются все средства (текущие и инвестиционные), израсходованные на содержание категории ООПТ в отчетном году.

3.2. По строке «**Текущие расходы на содержание категории ООПТ**» включаются только текущие расходы на содержание заповедника, природного национального парка, включая заработную плату работников и прочие расходы, в том числе поступившие для этих целей за счет госбюджетных ассигнований и за счет прочих источников (специальные средства, средства от хозяйственной деятельности и другие источники финансирования).

3.3. По строке «**Затраты на охрану и воспроизводство диких животных, включая биотехнические мероприятия и затраты на содержание егерской службы охраны и других работников, осуществляющих учет**» включаются данные о всех затратах на проведение учета численности диких животных, их охрану, содержание егерской службы и других работников, осуществляющих учет, а также на осуществление биотехнических мероприятий по сохранению и воспроизводству диких зверей, птиц, рыб и другие затраты.

3.4. По строке «**Затраты на содержание егерской службы охраны**» показываются затраты на содержание служб, осуществляющих функции охраны животного мира. В эти затраты включаются: заработная плата работников егерской службы и

других работников, **осуществляющих учет**, стоимость спецодежды, табельного оружия, расходы на приобретение и содержание транспорта, горючего, средств связи, специнвентаря и другие расходы по содержанию этой службы.

3.5. По строке "**проведение учета диких зверей и птиц**" показываются затраты на содержание госохотнадзора, рыбинспекций, егерской службы и других работников, осуществляющих учет, аренду транспорта, средств связи, горючего, а также другие затраты, связанные с учетом диких животных.

3.6. По строке "**охрана диких зверей и птиц**" показываются целевые (дополнительные) затраты на аренду транспорта, приобретение и содержание средств связи, горючего, а также другие затраты, связанные с охраной диких зверей и птиц.

3.7. К затратам на биотехнические мероприятия по сохранению и воспроизводству диких зверей и птиц относятся суммы, израсходованные на расселение диких зверей и птиц, приобретение, заготовку и выкладку кормов для подкормки диких зверей и птиц, создание подкормочных площадок, кормовых полей, искусственных гнезд, строительство биотехнических сооружений (кормушек, кормохранилищ, силосных ям, солонцов, галечников), проведение мероприятий по борьбе с заболеваниями диких животных.

В эти затраты включаются заработная плата работников нечисленного состава, производящих вышеуказанные работы по установленным расценкам; выплата за отлов или отстрел вредных животных (например, волков, бродячих собак), а также затраты на содержание питомников и ферм по разведению диких животных, транспортные и другие расходы, связанные с проведением биотехнических мероприятий.

3.8. По строке "**расселение диких зверей и птиц**" показываются затраты на приобретение, завоз и выпуск диких животных. К данным по этой строке относятся: стоимость животных, кормов, оборудования по перевозке зверей и птиц, транспортные расходы и расходы по обследованию угодий под расселение зверей и птиц и их приживаемости.

3.9. По строке "**Заготовка кормов для подкормки диких зверей и птиц**", показываются все затраты, связанные с заготовкой и приобретением кормов, которые выложены в отчетном году, включая стоимость семян и продукции с подкормочных полей и площадок.

3.10. По строке "заготовка кормов для подкормки диких зверей и птиц" приводятся данные о фактически заготовленных кормах для подкормки диких зверей и птиц: мясо-рыбные корма, сено, зерно и комбикорма, корнеплоды и другие, а также корма с площадей, занятых под посевами и посадками кормовых культур. Примечание: исходя из средней урожайности оставленных на корню кормов, рассчитывается урожай на всю занятую культурой площадь в весовых единицах, что оформляется соответствующими документами.

3.11. По строке "**Исследования и разработки**" включаются научные исследования и разработки проводимые с целью охраны биоразнообразия и ландшафта.

3.12. По строке "**Прочие**" приводятся другие данные, которые не могут быть выделены в отдельную статью, а также виды деятельности, не вошедшие в другие категории.

3.13. По строке "**Инвестиционные расходы**" включают расходы связанные с осуществлением строительства природоохранных объектов и сооружений их реконструкцией, заменой, модернизацией и расширением.

3.14. В графах 1-7 показываются источники финансирования природоохранных расходов.

3.15. В графе 8 - поступления от побочной продукции.

Раздел IV .

Расходы на сохранение биоразнообразия и ландшафта

В данном разделе раскрываются финансовые поступления и доходы:

- от благотворительных пожертвований и вкладов частных лиц и организаций
- от международных программ и проектов в виде грантов
- из средств Республиканского фонда охраны природы и развития лесной отрасли
- от сдачи в аренду земель ООПТ
- от сдачи в аренду пастбищ, сенокосов, установок, пасек, юрт и других легких конструкций для обслуживания туристов
- от реализации посадочных материалов, саженцев, сувениров, экологически чистых продуктов питания и другие
- поступления от посещения территории ООПТ, музеев природы, визитцентров.

Строка 08 «**Поступления от посещения территории ООПТ, музеев природы, визитцентров**» - это поступления от количества посетителей, указанных в строке 09 «Количество посетителей, всего».

В строке «**СПРАВОЧНО**» указывается количество посетителей, всего, затем распределение данных посетители ООПТ на граждане КР, граждане СНГ и граждане других стран. Стр 09 = стр10+ стр11 + стр12.

Управление статистики
устойчивого развития и окружающей среды
Нацстаткома Кыргызской Республики